

שאלה: אמרו חז"ל "משנכנס אדר מרבנים בשמחה" (מגילה כ"ט). לא אמרו כך להתרכז על יום פורים עצמו אלא קבעו על כל החודש כולו. מדוע לא אמרו כך על חודש ניסן, בו יצאנו ממצרים? ומדוע לא אמרו על חודש סיון, בו קבלנו את התורה, אור עינינו?

תשובה: כל ברכה שיש לאדם מובלטת ביותר כאשר רואים את הניגוד. מי שלא היה רָעֵב אינו מרגיש הברכה במה שיש לו מה לאכול. מי שלא ישב בחושך, מְחוֹסֵר אור חשמל או של פנס, ואחר כך בא אור הבוקר, הוא היודע להודות לה' על אור השמש. כך רק מי שהיה חולה, בכאבים ויסורים, הוא היכול להכיר בטובה על בריאותו שחזרה אליו.

מה היה בחודש אדר? מזימה נוראה לְרַצֵּחַ-עַם. גזר אחשורוש, ביוזמתו של המן, להרוג כל כלל ישראל, מאיש ועד איש, תינוק ועולל, ולא להשאיר מהם זכר. וכאשר נהפוך הוא, אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, אז הרגשנו מלוא הכוס של שמחה.

וזה אשר נאמר במקרא (אסתר ט, כב) "וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה, וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב". באנו מן ההיפך אל ההיפך. וזאת היא שמחה שלימה, ותופשת בשמחתה את כל החודש, ולא די ביום אחד בלבד, ואפילו לא בשבוע אחד. אבל במצרים לא איימה עלינו איום של הכחדת חיי כל האומה. ולפני מתן תורה ודאי לא היינו בשום מצוקה.

לכן ידע כל אדם ואדם, שהצער הפוקד אותו, בין בעיני בריאות ובין בעיני כספים, או כל בעיה אחרת, לפעמים הוא מבוא גדול להכין אותו לשמחה גדולה, לאושר נפשי במדה גדושה.

וזו היא גם איתות עידוד למצבנו הירוד ברוחניות של עם ישראל בזמננו. כתב הרב צדוק הכהן בספרו "רסיסי לילה" (תחילת פסקא כ"ד):
"כך הוא בכל ימות עולם אין לך שום אור מתגלה אלא מתוך החושך הקדום לו. דרך משל מתן תורה קדם לו (יציאת מצרים) [הצרות שהיו לנו במצרים]. ועד ששקעו [את ילדי ישראל בחומות הבנין, כאשר חסרו הם לְבָנִים] וכו'. ובנין בית המקדש על ידי שביית הארון לפלשתים (שמואל-א ד, יז) שהוא ההיפך לגמרי. והגורם לזה [היה] חטא בני עלי (שמואל-א ב, כב) הוא ממש חטא דנדב ואביהוא שגרמו קדושה למשכן כמו שאמרו ז"ל (זבחים קטו ע"ב) על פסוק (שמות כט, מג) "ונקדש בכבודי". ועיקר בנין המשכן (גרם) [נגרם על ידי] חטא העגל שביקשו ישראל (שמות לב, כג) "אלוהים אשר ילכו לפנינו" וגו' מורגש לעין, ועל ידי זה פעלו קדושת משכן ואהל מועד, שהוא מקום מורגש לעין הולך

לפניהם ששם השגת אלהות "והיה כל מבקש ה' יצא אל אהל מועד" (שם לג, ז).
וכו' וכו'. וכן כל דבר, מתוך חושך יוצא אור, שהוא ממש היפך אותו החושך, בין
בדורות בין בפרטי נפשות". עד כאן לשון ר' צדוק.

ומכאן שש לכלל ישראל לצפות לעלייה גדולה ולהצלחה רוחנית אדירה, דוקא
מפני שפלותינו הנוכחית המדכאת.

זזה מה שהורו לנו בספר הזוהר פרשת תצוה (ח"ב קפד ע"א) "אין פולחנו של
הקב"ה אלא מתוך החושך, ואין האור ניכר אלא מתוך הרע, וכאשר האדם היה
באור רע ועזב אותה, עולה כבודו של הקב"ה... ואין טוב אלא מה שיוצא מתוך
הרע".

הקב"ה מנחה אותנו. מתוך השלילה שיש עכשיו עוד עתיד להאיר לנו אור גדול.
כעת היא ההעדר שלפני ההויה. הקב"ה הוא שליט על ההיסטוריה.